

עורו ישנים משנתכם

ספר אור המאיר – דרוש לראש השנה

ומעתה נחזור לענין אשר עתה בראש השנה בחינת דורמיטא, ולזה בא תקיעת שופר, לעורר הזעיר אנפין משינתו, כמו שכתוב (רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ד) עורו ישנים מתרדמתכם, ועתה עיקר הכוונה במאה קולות שאנו תוקעים, להחזיר המוחין כנודע למביני מדע (ר' פע"ח שער השופר פ"א), והרמו כמשפט המלך ביום המלוכה, שתוקעין לפניו ואומרים יחי המלך אדונינו, ככה אנו תוקעין בשופר, להחזיר המוחין לזעיר אנפין, מלובשים בנה"י דבינה, אם כל ח"י חיי המלך, ובוזה אנו אומרים יחי המלך אדונינו, וכנזכר לעיל שאנו מקבלים עלינו עתה המלוכה מחדש, וזה אנו גורמים אליו יתברך מדות התפארת, להתפאר בקבלת עול מלכותו, וזה שנזכר בכונות (שם פ"ה) שעתה ביום ראש השנה זו"נ אחר באחור, וכונתנו לנסר אותם, והיינו כל זמן שלא קבלו ישראל עליהם עול מלכותו, המה דבוקים אב"א, ואחר כך ננסר באמצעות קבלתם מדות מלכות, ונולד ההתפארת, וזהו הרמו בכתוב (תהלים פא, ה) כי חק לישראל, עתה בראש השנה, חקיקה לישראל דלעילא מדות התפארת, ואנו הגורמים שעושה מעיל תפארתו, וכל אחד מישראל לערך המדה שמקבל עליו לעבדו יתברך עמה, ככה ננסר למעלה זו הבחינה מה שהיה כמוסה בעצמותו, ולא היה במה להתפאר, ננסר עתה להתפאר במדה זו, לכן יש עשרה בחינות בנסירה, ובכללות הנסירות יחד, נולד כללות התפארת להתפאר במעשה הצדיקים, כל אחד ואחד לערך אחיות נשמתו, וקבלת עול מלכות שמים שלימה, כנזכר תפארת עטה ליום המנוחה, ואם עיני שכל לכם, תשכילו להשיג אפס קצת ענין הנסירה הנעשה באמצעות עשרה ימים, דבר יום ביומו העליון, המורים מדות הידועים, וככה הוא בנפש נעשה הנסירה, באמצעות קבלת עול מלכות בסדר התפלה ותקיעות, אנו המעוררים השינה מה שהוא עתה בסוד הדורמיטא, להחזיר המוחין, ובוזה נמתק הדין מלמעלה ומלמטה, אמן:

ספר שיח שרפי קודש – עבודת ה' (צ)

ואנא עובדא ידענא בימי הרב הקדוש והטהור צ"ע ר' נחום מטשערנאביל זללה"ה נבג"מ היו נוסעים אצלו חסידים גמורים בני עליה והיו מועטים והיו מתגוררים ומתנוודים תחת הספסלים פעם אחד באו לפניו בתחנונים ובבכיה בדמעות שליש ודברו כל לבם לפניו איך שנפלו למטה מאוד בחשכות ומרה שחורה ואינם יכולים להרים ראש בתורה ותפלה ועבודת הש"י והיה נשבר לבם עד שנעשו חולים ממש וכמה מהם נפלו על ערש דוי וכאשר ראה הרה"צ זללה"ה כשרון לבבם איך שהם חפצים קריבת אלהים חיים באמת היה מנחם אותם ואמר להם בניי חביבי לא יהיה לכם שום עגמת נפש מזה כי זה הוא בחי' דורמיטא כי כל מה שיש בעולם יש באדם כמו שבר"ה היא הסתלקות החיות והמוחין מכל האורות העליונים שבכל עולם והוא בחי' דורמיטא ושינה כדי שיתחזקו ויתוספו ויהי אח"כ בהירות רב בכל העולמות עי"ז כן הוא באדם השלם החפץ באמת להתקרב להשי"ת מוכרח להיות אצלו תחלה הסתלקות המוחין והחיות שעו"ז יזכה לתוספת בהירות נפש רוח ונשמה שלו והירידה הוא לצורך עליה וכמו שבאדה"ר כתיב ויפל ה"א תרדמה על האדם וישן מזה נעשה אדם השלם וכן היה בכלל בריאת העולם מתחלה והארץ היתה תהו ובהו וחושך, ואח"כ ויאמר אלהים יהי אור וז"ש יתרון האור מן החושך וכמו כן נעשה באדם הנלכב החפץ להאיר נפשו באור החיים ועתה אל תעצבו בניי כי חפץ ה' בכם ובעבור זה עשה ה' ככה לטוב לכם כל הימים כדי שיהיה לכם אח"כ בהירות המוח ובהירות הלב לעבודתו ית' ואתם התחזקו בתורה ותפלה בשמחה ובטוב לבב, התיצבו וראו את ישועת ה' אשר יעשה לכם כי הבא לטהר מסייעין אותו, ובשמעם הדברים האלה אשר יצא מפי הרה"צ זללה"ה נתנחמו מיגונם ונתמלאו שמחה רבה ואמרו כולם שבפירוש החיה אותם ורוח חיים נתחדש בקרבם כי היו יראים ושלמים אשרי חלקם, ... (עטרת תפארת ישראל):

רמב"ם יד החוקה – הלכות תשובה פרק ג

(ד) אע"פ שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב רמו יש בו כלומר עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיזו מתרדמתכם וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה וזכרו בוראכם אלו השוכחים את האמת בהבלי הזמן ושוגים כל שנתם בהבל וריק אשר לא יועיל ולא יציל הביטו לנפשותיכם והטיבו דרכיכם ומעלליכם ויעזוב כל אחד מכם דרכו הרעה ומחשבתו אשר לא טובה לפיכך צריך כל אדם שיראה עצמו כל השנה כולה כאילו חציו זכאי וחציו חייב וכן כל העולם חציו זכאי וחציו חייב חטא חטא אחד הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף חובה וגרם לו השחתה עשה מצוה אחת הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה שנאמר וצדיק יסוד עולם זה שצדק הכריע את כל העולם לזכות והצילו ומפני ענין זה נהגו כל בית ישראל להרחות בצדקה ובמעשים טובים ולעסוק במצות מראש השנה ועד יום הכפורים יתר מכל השנה ונהגו כולם לקום בלילה בעשרה ימים אלו ולהתפלל בבתי כנסיות בדברי תחנונים ובכיבושין עד שיאור היום:

ספר התניא – אגרת הקודש – פרק יד

לעורר את האהבה הישנה וחבת אה"ק להיות בווערת כרשפי אש מקרב איש ולב עמוק כאלו היום ממש נתן ה' רוחו עלינו רוח נדיבה בהתנדב עם למלאות ידם לה' ביד מלאה ורחבה בריבוי אחר ריבוי מדי שנה בשנה הולך ועולה למעלה ראש כמדת קדש העליון המאיר לאה"ק המתחדש ומתרבה תמיד כדכתיב תמיד עיני ה' אלהיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה דהאי ועד אחרית כו' אינו מובן לכאורה שהרי באחרית שנה זו מתחלת שנה שניה וא"כ הל"ל לעולם ועד אך הענין יובן ע"פ מ"ש ה' בחכמה יסוד ארץ שיסוד הארץ העליונה היא בחי' ממלא כ"ע והתחתונה היא ארץ חפץ המכוונת כנגדה ממש ונק' על שמה ארץ החיים הנה הוא נמשך מהמשכת והארת חכמה עילאה מקור החיים העליונים כדכתיב החכמה תחיה בעליה וכו' והארה והמשכה זו היא מתחדשת באור חדש ממש בכל שנה ושנה כי הוא יתברך וחכמתו אחד בתכלית היחוד ונק' בשם אוא"ס ב"ה שאין סוף ואין קץ למעלת וגדולת האור והחיות הנמשך ממנו יתברך ומחכמתו בעילוי אחר עילוי עד אין קץ ותכלית לרום המעלות למעלה מעלה ובכל שנה ושנה יורד ומאיר מחכמה עילאה אור חדש ומחודש שלא היה מאיר עדיין מעולם לארץ העליונה כי אור כל שנה ושנה מסתלק לשרשו בכל ער"ה כשהחדש מתכסה בו ואח"כ ע"י תקיעת שופר והתפללות נמשך אור חדש עליון מבחי' עליונה יותר שבמדרגת חכמה עילאה להאיר לארץ עליונה ולדרים עליה הם כל העולמות העליונים והתחתונים המקבלים חיותם ממנה דהיינו מן האור א"ס ב"ה וחכמתו המלוכב בה כדכתיב כי עמך מקור חיים באורך נראה אור דהיינו אור המאיר מחכמה עילאה מקור החיים (וכנודע ל"ח שבכל ר"ה היא הנסירה ומקבלת מוחין חדשים עליונים יותר כו') ובפרטי פרטיות כן הוא בכל יום ויום נמשכין מוחין עליונים יותר בכל תפלת השחר ואינן מוחין הראשונים שנסתלקו אחר התפלה רק גבוהין יותר ודרך כלל בכללות העולם בשית אלפי שנים כן הוא בכל ר"ה ור"ה. וז"ש תמיד עיני ה' אלהיך בה שהעינים הם כינויים להמשכת והארת אור החכמה שלכן נקראו חכמים עיני העדה ואוירא דא"י מחכים והארה והמשכה זו אף שהיא תמידית אעפ"כ אינה בבחי' ומדרגה אחת לבדה מימי עולם אלא שבכל שנה ושנה הוא אור חדש עליון כי האור שנתחדש והאיר בר"ה זה הוא מסתלק בער"ה הבאה לשרשו. וז"ש מרשית השנה ועד אחרית שנה לבדה ולכן כתיב מרשית חסר א' רומז על הסתלקות האור שמסתלק בליל ר"ה עד אחר התקיעות שיורד אור חדש עליון יותר שלא היה מאיר עדיין מימי עולם אור עליון כזה והוא מתלבש ומסתתר בארץ החיים שלמעלה ושלמטה להחיות את כל העולמות כל משך שנה זו אך גילוי מההסתר הזה תלוי במעשה התחתונים וזכותם ותשובתם בעשי"ת וד"ל: